

Dosarul nr. 2r-118/19

Prima instanță: Jud. Bălți, sediul Central (E. Balan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (I. Grosu, A. Ciobanu, A. Garbuz)

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Elena Cebotari,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Cebotari
împotriva Întreprinderii Municipale Regia „Apă-Canal-Bălți”, intervenient accesoriu
Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la
încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 21 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
restituită cererea de apel declarată de Elena Cebotari,

c o n s t a t ă :

La 20 iulie 2018 Elena Cebotari a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Întreprinderii Municipale Regia „Apă-Canal-Bălți”, intervenient accesoriu Agenția
pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire încasarea
prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 7 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central acțiunea
depusă de către Elena Cebotari a fost respinsă.

La 7 noiembrie 2018, Elena Cebotari a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii
din 7 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea
acestui și casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 4 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii
de apel depusă de către Elena Cebotari și s-a comunicat apelantei despre necesitatea
prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel în care să fie indicată esența și
temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate,
motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în
susținerea acestuia și să prezinte bonul de plată a taxei de stat în mărime de 75 de lei,
fiindu-i stabilit termen până la data de 19 decembrie 2018, ora 17.00. Totodată, s-a
explicat apelantei că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea
de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La data de 19 decembrie 2018 prin intermediul Oficiului poștal, reprezentantul Elenei Cebotari, Iurcic Cebotari a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin încheierea din 21 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de către Elena Cebotari împotriva hotărârii din 7 noiembrie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Central.

La 22 ianuarie 2019, Elena Cebotari a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 21 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, consideră încheierea contestată neîntemeiată din următoarele considerente. Instanța de apel s-a expus în privința neînlăturii neajunsului referitor la prezentarea dovezii de plată a taxei de stat, însă nu a luat în considerare prevederile art. 85 alin.(1) și art. 16 alin.(3) din Legea contenciosului administrativ, care stabilește scutirea de la plata taxei de stat în acțiunile născute din raporturi de contencios administrativ, în speță litigiul fiind din această categorie.

În drept, recurenta și-a întemeiat recursul în temeiul dispozițiilor art. 424, 425, 426, 429 din Codul de procedură civilă.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei la faza de pregătire.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 21 decembrie 2018.

Recurenta a recepționat încheierea instanței de apel la data de 9 ianuarie 2019.

Astfel, recursul declarat la data de 22 ianuarie 2019, este în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Elena Cebotari urmează a fi respins din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii din 21 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că actul judecătoresc contestat a fost emis în concordanță cu normele de drept procedural pertinente.

Primordial, instanța de recurs consideră oportun de a învedera că, în sensul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Conform art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului,

dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, se constată că, la data de 7 noiembrie 2018, Elena Cebotari a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 7 noiembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central (f.d.121), iar prin încheierea din 4 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea acestuia și să prezinte bonul de plată a taxei de stat în mărime de 75 de lei, fiindu-i stabilit termen până la data de 19 decembrie 2018, ora 17.00. Totodată, s-a explicat apelantei că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d.128-129).

La acest segment, Colegiul reține că, la data de 19 decembrie 2018 prin intermediul Oficiului poștal, reprezentantul Elenei Cebotari, Iurcic Cebotari a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral (f.d.135-137).

Însă, la cererea de apel nu a fost anexată dovada de plată a taxei de stat.

Drept urmare, Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 21 decembrie 2018 a restituit cererea de apel depusă de către Elena Cebotari împotriva hotărârii din 7 noiembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel (f.d.141-142).

În condițiile speței, Colegiul reține că, instanța de apel just a stabilit că, apelantei i-a fost acordat un termen suficient pentru înlăturarea neajunsului constatat, fiindu-i totodată explicate consecințele neîndeplinirii indicației instanței de apel menționate prin încheierea din 4 decembrie 2018, însă apelanta în termenul stabilit, nu a înlăturat neajunsul constatat, la caz, nu a prezentat dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 75 de lei.

Or, conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești

În conformitate cu art. 3 pct. 1 lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri).

Art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 3 decembrie 1992 prevede că, pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, taxa constituie 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 de lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 de lei și nu mai mult de 50000 de lei de la persoanele juridice. Iar, conform art. 3 alin. (1) lit. j) din aceeași Lege, tarifele taxei de stat se stabilesc pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, după cum urmează 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau

altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

În contextul dat, se constată temeinicia încheierii contestate, or, în speță nu poate fi reținut argumentul recurentei precum că, urma a fi scutită de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, deoarece cauza dată face parte din categoria dosarelor de contencios administrativ.

La acest segment, instanța de recurs menționează că pretențiile înaintate și susținute în ședințele de judecată a instanței de fond nu au fost examinate în baza Legii contenciosului administrativ, dar țin de încasarea prejudiciului material și moral, adică sunt cu caracter patrimonial, cauza fiind examinată în procedură civilă.

Or, în cadrul examinării cauzei în fond însuși reprezentantul reclamantei – Iurcic Cebotari a modificat pretențiile, solicitând doar încasarea prejudiciului material și moral.

În asemenea condiții, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel, având în vedere că apelanta/recurenta nu a întreprins vre-o acțiune în vederea prezentării dispoziției de plată a taxei de stat în instanța de apel.

Concomitent se remarcă că, Elena Cebotari a beneficiat de un termen suficient pentru a înlătura neajunsurile și urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultima.

La caz, sunt relevante și dispozițiile art. 56 alin. (2), (3) și 61 alin. (1) din Cod de procedură civilă, în conformitate cu care, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței, trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art.110 din Cod de procedură civilă, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art.113 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Conform dispozițiilor art. 10 alin. (1)-(3) din Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Sub acest aspect, Colegiul reține că apelanta/recurenta este ținută să suporte consecințele nefavorabile, în situația în care aceasta urma să execute indicațiile instanței și să înlăture în interiorul termenului acordat neajunsurile constatate, obligație pozitivă pe care ultima nu a executat-o.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilind în jurisprudența degajată că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 4 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Colegiul relevă că, soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (Cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Astfel, din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Elena Cebotari.

Se menține încheierea din 21 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu